

УДК 316.34:[378.013:37.011.3-051]

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-13\(41\)-774-785](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-13(41)-774-785)

Юдько Алла Миколаївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, м. Харків, <https://orcid.org/0000-0001-5629-4448>

Ковтун Анна Володимирівна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії, технологій і методик дошкільної освіти, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, м. Харків, <http://orcid.org/https/orcid.org/0000-0002-3720-9313>

Білецька Світлана Анатоліївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, м. Харків, <https://orcid.org/0000-0002-3354-2629>

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ЕЛІТА СУСПІЛЬСТВА: ПІДГОТОВКА І МІСІЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

Анотація. У статті досліджується роль інтелектуальної еліти як ключового чинника розвитку сучасного суспільства. Зазначено, що сучасний вчитель виконує місію підготовки молодого покоління до викликів глобалізованого світу, інтегруючи інноваційні методи навчання, формуючи критичне мислення, гнучкість та здатність до навчання впродовж життя.

Розглядається поняття «інтелектуальна еліта», його складові та вплив на різні аспекти суспільного життя. Особлива увага приділена «педагогічній еліті» як рушійній силі формування молодого покоління, здатного адаптуватися до викликів XXI століття. Педагогічна еліта визначається як потужний носій духовності, моралі та культурних надбань. Зазначено, що якісна підготовка педагогів є одним із пріоритетів сучасної освіти, що регламентується законодавчими документами та стратегічними програмами розвитку освіти в Україні.

Стаття підкреслює важливість розвитку soft skills як необхідної складової професійної компетентності педагога. Розглянуто нову роль учителя як фасилітатора, організатора навчального процесу, конструктора навчання та лідера освітніх змін. Наведено рекомендації для мотивації молодих педагогів до професійного зростання, зокрема через формування внутрішньої мотивації,

розвиток лідерських якостей, сприяння самоосвіті, підтримці соціальної взаємодії.

Результати дослідження акцентують увагу на важливості підготовки педагогів, здатних не лише адаптуватися до сучасних викликів, але й активно впливати на формування гармонійного суспільства. У статті пропонуються практичні рекомендації для вдосконалення професійної діяльності вчителів, що сприятимуть розвитку освіти як стратегічного ресурсу суспільного прогресу. У висновках наголошується на необхідності забезпечення якісної педагогічної підготовки відповідно до міжнародних стандартів і потреб сучасного освітнього простору.

Ключові слова: інтелектуальна еліта, педагогічна еліта, педагог, особистість, компетентності вчителя, м'які навички, соціально-емоційні навички.

Yudko Alla Mykolaivna PhD in Pedagogy, Associate Professor, Associate Professor of the Department of the Educology and Innovative Pedagogy, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0001-5629-4448>

Kovtun Anna Volodymyrivna PhD in Pedagogy, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Theory, Technologies and Methods of Preschool Education, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Kharkiv, <http://orcid.org/https/orcid.org/0000-0002-3720-9313>

Biletska Svitlana Anatolyivna PhD in Pedagogy, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Theory and Methodics of Teaching Natural-Mathematical Disciplines in Preschool, Primary and Special Education, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0002-3354-2629>

THE INTELLECTUAL ELITE OF SOCIETY: TRAINING AND MISSION OF THE MODERN TEACHER

Abstract. The article examines the role of the intellectual elite as a key factor in the development of modern society. It is noted that the modern teacher fulfills the mission of preparing the younger generation for the challenges of the globalized world by integrating innovative teaching methods, forming critical thinking, flexibility and the ability to learn throughout life.

The concept of “intellectual elite”, its components and influence on various aspects of public life are considered. Particular attention is paid to the “pedagogical elite” as a driving force for the formation of a younger generation capable of adapting to the challenges of the twenty-first century. The pedagogical elite is

defined as a powerful carrier of spirituality, morality and cultural heritage. It is noted that high-quality teacher training is one of the priorities of modern education, which is regulated by legislative documents and strategic programs for the development of education in Ukraine.

The article emphasizes the importance of developing soft skills as a necessary component of a teacher's professional competence. The new role of the teacher as a facilitator, organizer of the educational process, constructor of learning and leader of educational change is considered. Recommendations are given for motivating young teachers to professional growth, in particular through the formation of intrinsic motivation, development of leadership skills, promotion of self-education, and support for social interaction.

The results of the study emphasize the importance of training teachers who are able not only to adapt to modern challenges but also to actively influence the formation of a harmonious society. The article offers practical recommendations for improving the professional activities of teachers, which will contribute to the development of education as a strategic resource for social progress. The conclusions emphasize the need to ensure high-quality teacher training in accordance with international standards and the needs of the modern educational space.

Keywords: intellectual elite, pedagogical elite, teacher, personality, teacher competencies, soft skills, socio-emotional skills.

Постановка проблеми. Сучасна система вищої педагогічної освіти спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців, які здатні відповісти викликам динамічного суспільства. Тому саме педагоги є основними агентами змін у формуванні нових поколінь, здатних розвивати суспільство, економіку та культуру. Їхня діяльність спрямована на розвиток критичного мислення, творчого розвитку особистості – інтелектуального, духовного, фізичного та культурного. Вона сприяє успішній інтеграції людини у суспільство, забезпечує економічний добробут, а також слугує основою для прогресу суспільства і держави, об'єднаного спільними цінностями та культурою. У цьому контексті зростає значущість педагогічної еліти, адже саме вона відіграє ключову роль у впровадженні змін та модернізації сучасного українського суспільства, а також у розвитку потенціалу кожної людини.

Саме заклади вищої педагогічної освіти виступають платформою для виховання інтелектуальної еліти нації. Сучасні ЗВО забезпечують якісну професійну підготовку педагогів, інтегруючи освітню, наукову і практичну діяльність. Учасники освітнього процесу мають володіти не лише ґрунтовними знаннями у своїй предметній сфері, а й навичками використання інноваційних технологій, соціальної взаємодії та управління процесом навчання. Якість педагогічної підготовки визначає не лише рівень знань учнів, але й їхню здатність впливати на соціально-економічні зміни, брати участь у розбудові суспільства та формувати ціннісний базис держави в цілому.

Отже, вивчення питання підготовки сучасного вчителя, як інтелектуальної еліти України, набуває актуальності, адже наша держава стикається із завданням подальшої модернізації суспільства, зокрема його інститутів, цінностей та культури.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемою підготовки педагогів на сучасному етапі займається багато українських науковців. Зокрема, сучасні тенденції педагогічної освіти в Україні та країнах ЄС досліджували Н. Мельник, Л. Пуховська, О. Ковтун, І. Білецька, Н. Ладогубець; проблема формування лідерських якостей майбутніх учителів розглядається у працях В. Білик, Н. Семченко, Н. Мараховської, К. Чихаріної, В. Ялліної; питання формування лідерської культури у педагогічних колективах та розвитку лідерських якостей вчителів представлено у роботах О. Гаврилюк, Л. Лапенко, Л. Приймаченко. Велика кількість досліджень присвячено темі формуванню мотиваційної компетентності педагога (В. Володько, Т. Зелінська, В. Поліщук, О. Цогла та інші.).

Проблема інтелектуальної еліти нації розглядалося науковцями у різних контекстах, зокрема:

- процес становлення української еліти та концептуальні засади її розвитку (В. Ільїн, В. Кремень, О. Сугоняко та ін.);
- сутність і зміст поняття «інтелектуальна еліта» й розгляд основних завдань осіб, які належать до їх прошарку (В. Гошовська, В. Карлова, І. Коляда, К. Михайлова та ін.);
- педагогічна еліта як феномен сучасності: духовно-моральний контекст (Г. Васянович, О. Будник);
- педагогічна еліта у контексті розвитку особистості й суспільства (І. Лопушанський, В. Олійник, М. Розумний та ін.);
- взаємозв'язок і вплив педагогічної еліти у процесі розвитку культури, духовності, моральності особистості (І. Бех, Ю. Білодід, Р. Войтович, Г. Шевченко та ін.).

Мета нашого дослідження – визначити роль інтелектуальної еліти суспільства у формуванні та розвитку сучасної освіти, а також обґрунтувати особливості підготовки, професійної місії й значення сучасного вчителя як ключової фігури у становленні освіченого та інноваційного суспільства.

Методи дослідження. У процесі нашого дослідження було використано комплекс загальнонаукових методів (аналіз, синтез, узагальнення, класифікація), що дало змогу провести систематичний аналіз наукових робіт та публікацій, що стосуються питання інтелектуальної еліти суспільства, проблеми підготовки та місії сучасного вчителя, сучасні тенденції розвитку педагогічної освіти в Україні.

Виклад основного матеріалу. Сучасний світ ставить високі вимоги до національної еліти, яка відіграє ключову роль у розв'язанні викликів XXI

століття. Саме компетентна національна еліта, наділена владними та адміністративними повноваженнями, здатна забезпечити розвиток країни у всіх сферах життя, зміцнити її позиції на міжнародній арені та ефективно вирішувати актуальні проблеми.

Інтелектуальна еліта, зі свого боку, несе відповідальність за збереження й розвиток наукового, культурного й інтелектуального потенціалу держави. Її завдання полягає не лише в тому, щоб зберігати досягнення минулого, а й примножувати їх. Важливу роль у цьому процесі відіграє педагогічна еліта, яка навчає і виховує молоде покоління, здатне в майбутньому повноцінно працювати на благо країни та її процвітання.

Термін «інтелектуальна еліта» досить часто зустрічається в сучасній науковій літературі. Дане словосполучення також увійшло до звичайного життя. Однак далеко не завжди цей термін використовується з належним ступенем рефлексії. У більшості випадків він слугує лише синонімом до таких понять: високоосвіченість, висококультурність, інтелігенція [1, с. 11].

В. Кремень у своїй праці відзначає, що «інтелігенції властива здатність до самовідтворення. Вона сама визначає шляхи свого розвитку, сама забезпечує свою неперервність, сама себе набирає з народу, тобто підбирає нові кадри, і готує їх до самостійної теперішньої і майбутньої роботи» [7].

Звертаючись до визначення поняття «інтелектуальна еліта», погоджуємося із визначенням К. Чихаріної, що у класичному розумінні під поняттям «інтелектуальної еліти» ми розуміємо особливий прошарок суспільства, який є генератором філософських, економічних, соціальних, гуманітарних ідей, виявляє себе в здатності до нових відкриттів, новаторській діяльності в межах власної спеціальності, у такий спосіб здійснює вплив на широкі маси та суспільно-політичне життя країни» [10].

На думку Я. Білозерової «до інтелектуальної еліти відносяться люди, які мають такі характеристики: особисті інтелектуальні досягнення в будь-якій галузі; мають відповідальність за запропоновані рішення; володіють фінансовою незалежністю; вони є орієнтиром національних інтересів. І саме головне, – до інтелектуальної еліти належать люди, які відкривають сенси буття майбутнього та справжнього для решти суспільства» [1, с. 11].

Також у своєму дослідженні науковиця виділила такі групи інтелектуальної еліти: *інтелектуали*, які осмислюють, рефлексують і пояснюють соціальні, політичні та економічні проблеми, події, процеси, які відбуваються в суспільстві. До них відносяться вчені, політики, журналісти та інші професіонали. Саме вони впливають на суспільство, на масову свідомість тощо; *професіонали-науковці*, які своїми науковими дослідженнями та розробками реально сприяють науково-технічному прогресу, підтримці світового престижу країни. Вони здійснюють внесок до розвитку промисловості та економіки країни; *професіонали* з високим рівнем компетентності, досвідом та

практичним мисленням, здатністю до прийняття рішень в умовах невизначеності та швидких змін. Це управлінці різного рівня та профілю. І саме від їх інтелектуальних здібностей залежить успішність діяльності організацій, підприємств, ініціатив. Це люди, які володіють не лише науковими знаннями, а й практичним соціальним мисленням, яке іноді ототожнюється з організаторськими здібностями; *діячі системи освіти, освітяни*, які вирощують інтелектуальний потенціал наступного покоління; експерти, що виконують функцію професійної, соціальної та іншої оцінки шляхом участі у різних організаціях [1, с. 11-12].

Що стосується поняття «педагогічна еліта», то воно ще не набуло сталого визначення. Як складова української інтелігенції, педагогічна еліта є потужним носієм духовності, моралі, усіх культурних надбань нації і всього суспільства. В свою чергу, поняття «педагогічна еліта» віддзеркалює діяльність найбільш досконалої науково-педагогічної верстви у напрямі духовно-морального, культурного-освітнього і професійного зростання суб'єктів учіння. Очевидно, така діяльність ґрунтується на засадах наукового світогляду, гуманістичних цінностях, свободі і демократії [2, с. 101].

На сьогоднішній день, в епоху стрімкого розвитку науково-технічного прогресу, змінюються вимоги і підходи до підготовки вчителів.

В Україні підготовка педагогічних працівників регламентується Конституцією України, загальними положеннями Законів «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», документами Кабінету Міністрів України, в яких визначено основні положення щодо входження національної освітньої системи у європейський освітній простір.

У Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки [9] відзначено, що «місія вищої освіти – забезпечення сталого інноваційного розвитку України через підготовку висококваліфікованих фахівців, створення та поширення знань, формування інтелектуального, соціального та духовного капіталу суспільства, готового до викликів майбутнього».

У 2018 році з метою вдосконалення системи педагогічної освіти для підготовки педагогічних працівників та створення бази підготовки педагогічних працівників нової генерації, створення умов для залучення до педагогічної діяльності фахівців інших професій та забезпечення умов для становлення і розвитку сучасних альтернативних моделей безперервного професійного та особистісного розвитку педагогів було розроблено Концепцію розвитку педагогічної освіти в Україні [6].

У Концепції наголошується, що підготовка педагогічного працівника має відповідати суспільним запитам, сформульованим у професійних стандартах та стандартах освіти, враховувати світові тенденції та рекомендації впливових міжнародних організацій щодо підготовки педагогів [6, с. 3].

Як відомо, вища педагогічна освіта покликана вирішувати два комплекси взаємопов'язаних завдань: по-перше, сприяти соціально ціннісному – загальнокультурному, моральному, громадянському розвитку особистості майбутнього педагога; по-друге, допомагати йому в професійному становленні та спеціалізації у педагогічній діяльності. Переорієнтація освіти на особистість здобувача освіти вимагає перегляду основних підходів до функціонування складових професійної підготовки майбутнього педагога [3].

Місія сучасного педагога – навчити дітей бути гнучкими у змінах. Також – легко адаптуватися і вміти навчатися впродовж усього життя. Щоб це вдалося, самому треба бути зразком (Зоя Литвин, голова громадської спілки «Освіторія»). Проте, безумовно, роль педагога змінюється. Якщо раніше він був єдиним джерелом інформації, то зараз має організувати навчальний процес так, щоб діти самі пізнавали світ. Він, як і раніше, залишається лідером освітнього процесу, але стає невидимим організатором (Павло Хобзей, заступник міністра освіти і науки України) [11].

Зважаючи на це сучасний педагог має бути:

– *контент-менеджером предметних знань* – відбирає наукову та актуальну навчальну інформацію для здобувачів освіти на основі вільного володіння змістом навчальних предметів, формує освітній контент; адаптує зміст з урахуванням постійних змін програмних та технічних засобів ІКТ;

– *організатором пізнавальної активності здобувачів освіти* – сприяє формуванню особистісних мотивів здобувача освіти до навчання, пізнання, самовдосконалення і самовираження; підтримує інтерес до навчання використання нових інформаційно-комунікаційних технологій; сприяє самореалізації;

– *конструктором навчання* – аналізує цілі навчання, відбирає зміст навчання відповідно до вікових особливостей здобувачів освіти; проектує результати навчання; вибудовує основні змістові лінії вивчення навчального матеріалу; добирає методи, форми та засоби відповідно до цілей і змісту навчання; удосконалює навчальну програму та методiku (або розробляє власну); урахує наявний досвід здобувачів освіти і знання, які вони можуть отримати із зовнішніх джерел; формує освітнє середовище;

– *керівником спільної проектної діяльності* – розробляє та реалізує навчальні проекти з метою формування предметної та ключових компетентностей здобувачів освіти; залучає їх до спільної проектної діяльності; формує в них уміння роботи в команді та відповідальності за результат, навички дослідницької діяльності; здійснює підтримку та науково-методичний супровід освітніх ініціатив;

– *фасилітатором* – створює умови для розвитку здобувачів освіти, заохочує їх до рефлексії та творчості; спільно з ними розробляє персональні освітні траєкторії; формує вміння самостійно визначати освітні цілі;

– *ініціатором змін* – ініціює запровадження сучасних інноваційних технологій в освітній процес та управлінську діяльність закладу освіти; пропонує нові методи та форми організації освітнього процесу; координує міждисциплінарну інтеграцію;

– *консультантом-координатором* – надає консультації колегам та адміністрації закладу освіти з питань доцільності та ефективності використання інноваційних технологій в освітньому процесі; надає консультації здобувачам освіти, батькам із приводу інформаційної безпеки та підтримки навчальної діяльності, розроблення, побудови та забезпечення функціонування єдиного інформаційного простору закладу освіти;

– *експертом* – здійснює експертизу освітніх ресурсів із предметів, аналізує отримані результати та корегує процес досягнення навчальних цілей; визначає шляхи вдосконалення власної професійної діяльності;

– *споживачем професійної інформації* – орієнтується в тенденціях розвитку інноваційних технологій; самостійно опановує нові технології з метою використання в професійній та повсякденній діяльності [3, 19-20].

Наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. № 1225 затверджено професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» [8]. У ньому представлено структуру професійних компетентностей вчителя, яку узгоджено із структурою дескрипторів Національної рамки кваліфікацій (рис.1).

Рис. 1 Професійні компетентності вчителя

Усвідомлюючи, що майбутні професії потребуватимуть поєднання високих технологічних і гнучких соціальних навичок, підготовка вчителів має бути спрямованою на формування у педагогів здатності інтегрувати інноваційні підходи до навчання, розвивати критичне мислення, комунікаційні вміння та адаптивність, необхідні для ефективного функціонування в умовах постійних змін та викликів сучасного суспільства.

Серед особистих якостей конкурентоспроможного фахівця на ринку праці особливе місце посідають soft skills, які вважаються одним із показників сфери освіти, що динамічно розвивається. Саме система освіти постає найважливішим інститутом соціалізації особистості, що є єдиним процесом, у якому навчання і виховання спрямовані на підготовку освічених, ерудованих, культурно і творчо мислячих фахівців. Soft skills – це «надпрофесійні» навички, без яких кожній людині, яка хоче досягти успіху в житті, буде важко. Тому вони починають формуватися у школі та продовжують розвиватися у закладах вищої освіти, щоб забезпечити конкурентоспроможність на ринку праці та допомогти досягненню успіху у професійній діяльності [4; с. 151-152].

В Україні – країні, яка переживає значні соціальні, політичні та економічні трансформації – роль вчителя / вчительки у формуванні стійкого, гармонійного суспільства є надзвичайно актуальною. Постійне професійне зростання й цілеспрямований розвиток вчительством м'яких навичок є однією з важливих умов набуття соціально-емоційних навичок учнівством. Розробка інструментів для підтримки вчителів у вдосконаленні їхньої ролі у викладанні соціально-емоційних навичок є позитивним кроком у напрямку підвищення професійного рівня педагогинь і педагогів. Результати саморефлексії вчительства та його готовність до постійного професійного зростання свідчатимуть про важливість самосвідомості та відкритості до нових педагогічних підходів [5; с. 84].

Як відзначає О. Елькін (голова ГО «ЕдКемп Україна»), сучасний український педагог має сам бути учнем. Адже розвиток – це найбільший дар для кожного. І тільки коли ми інвестуємо в кращу версію себе, зможемо приносити користь іншим. Оскільки педагогічна професія – це служіння суспільству і країні, то сучасний вчитель має постійно змінюватися і розвиватися [11].

Відповідно до цього нами було розроблено практичні рекомендації щодо мотивації педагогів до професійного зростання:

1. Сприяти розвитку внутрішньої мотивації:

- *формування усвідомленості цілей:* допомогти зрозуміти важливість професійного зростання для їхнього кар'єрного зросту та впливу на суспільство;
- *індивідуальне планування:* заохочувати педагогів до створення персональних планів професійного розвитку з чіткими цілями та етапами досягнення;

- *визнання досягнень*: створювати систему позитивного підкріплення, нагороджуючи успіхи у професійній діяльності.

2. Розвиток лідерських якостей як основи мотивації:

- *організація лідерських тренінгів*: проводити заняття з розвитку комунікативних, організаційних та управлінських навичок;

- *ініціація участі у проєктах*: залучати педагогів до участі у командних проєктах, де вони можуть проявляти ініціативу та лідерські якості;

- *підтримка самостійності*: надавати більше автономії у виборі методів навчання, завдань і способів їх реалізації.

3. Формування потреби у самоосвіті:

- *організація тематичних майстер-класів*: запрошувати успішних педагогів і фахівців для проведення навчальних заходів;

- *розвиток навичок самонавчання*: проводити заняття, присвячені ефективному управлінню часом, пошуку інформації та роботі з професійною літературою;

- *доступ до інформаційних ресурсів*: забезпечувати сучасними джерелами знань (бази даних, освітні платформи, онлайн-курси тощо);

- *стажування та практики*: створювати умови для проходження стажувань у навчальних закладах України та за кордоном із перспективою отримання реального досвіду;

- *залучення до педагогічних експериментів*: стимулювати участь у дослідженнях і апробації нових методик навчання;

4. Використання сучасних технологій у навчанні:

- *впровадження цифрових платформ*: використовувати інструменти для спільної роботи, обміну матеріалами й управління навчальним процесом;

- *гейміфікація*: впроваджувати елементи гри у навчальні завдання для підвищення залученості здобувачів;

- *онлайн-курси та вебінари*: заохочувати до участі в дистанційних програмах для розширення професійних знань.

5. Психолого-педагогічна підтримка:

- *індивідуальні консультації*: надавати підтримку з боку адміністрації та колег щодо їхніх кар'єрних планів;

- *робота в групах підтримки*: організовувати групи, де педагоги можуть обмінюватися досвідом і підтримувати одне одного у професійному розвитку;

- *мотиваційні зустрічі*: проводити регулярні зустрічі з успішними педагогами щоб надихати на професійне зростання.

6. Підтримка соціальної взаємодії:

- *організація професійних спільнот*: створювати групи за інтересами, що об'єднують за професійними напрямками;

- залучення до волонтерських проєктів: стимулювати участь у педагогічних акціях та програмах, які сприяють соціальній активності;
- професійні заходи: організувати конференції, круглі столи та конкурси, що дають змогу педагогам проявляти себе.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Розвиток інтелектуального потенціалу особистості є стратегічним ресурсом держави. Значна роль в цьому процесі відводиться педагогічній еліті, адже саме вона забезпечує виховання і навчання майбутніх поколінь, здатних адаптуватися до швидких змін, реалізовувати інноваційні ідеї та впливати на розвиток суспільства, а також є генератором інновацій та формує ціннісні орієнтири майбутніх поколінь. Саме заклади вищої педагогічної освіти є основою для підготовки педагогів нової генерації, здатних відповідати сучасним викликам. Їхня діяльність спрямована на інтеграцію освітньої, наукової та практичної підготовки, що забезпечує формування високопрофесійних спеціалістів. Високий рівень компетентності та здатність до впровадження інновацій є ключовими характеристиками сучасного вчителя.

Отже, формування педагогічної еліти є пріоритетним завданням у контексті підготовки висококваліфікованих педагогів, які мають вирішальний вплив на розвиток суспільства, освіти і культури.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у необхідності вивчення міжнародного досвіду та інтеграцію інноваційних освітніх підходів для удосконалення програм підготовки українських педагогів, що є одним із головних викликів сучасності.

Література:

1. Білозерова Я.В. Роль інтелектуальної еліти в модернізації українського суспільства. Політичне життя. 2021. №4. Ст. 10-14. <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2021.4.2>
2. Васянович Г., Будник О. Педагогічна еліта як феномен сучасності: духовно-моральний контекст. Лідер. Еліта. Суспільство. №1. 2017. Ст. 96-108.
3. Глянєнко К.А. Професійна підготовка педагогів в умовах оновлення змісту освіти. Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. Вип. 12. 2022. Ст. 17-22. DOI 10.33251/2522-1477-2022-12-17-22
4. Дзевіцька, Л.С., Цапко, А.М., Солтис, Н.В. Забезпечення розвитку soft skills у студентів вищих навчальних закладів: інноваційні стратегії та ролі освіти. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина». 2023. 14 (32), 149–160. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-14\(32\)-149-160](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-14(32)-149-160)
5. Елькін О.Б., Рассказова О.І., Гринько В.О., Марущенко О.А. Зміцнення освіти через соціально-емоційне навчання: актуальні напрями дослідження в Україні та світі. ScienceRise: Pedagogical Education. 2024. 1 (58). Ст. 79–86. doi: <http://doi.org/10.15587/2519-4984.2024.299183>
6. Концепція розвитку педагогічної освіти в Україні (2018). URL: <https://mon.gov.ua/prapro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
7. Кремень В.Г. Освітня діяльність і інтелект: проблеми формування національної інтелігенції. Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. 2008. №2. С. 3-11.

8. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» від 29.08.2024р. № 1225. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf
9. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031. Київ: Міністерство освіти і науки України, 2020. 71 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
10. Чихаріна К. Феномен «інтелектуальної еліти нації» у контексті сучасних глобалізаційних процесів. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 20–21 травня 2022 року. Ст. 464-467.
11. Яким має бути сучасний вчитель. URL: <https://osvitoria.media/experience/yakym-maye-but-y-suchasnyj-vchytel/>

References:

1. Bilozeroва Y. V. (2021). Rol intelektualnoi elity v modernizatsii ukrainskoho suspilstva [The role of the intellectual elite in the modernization of Ukrainian society]. Politychne zhyttia. №4. St. 10-14. <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2021.4.2> [in Ukrainian].
2. Vasianovych H., Budnik O. (2017). Pedagogichna elita yak fenomen suchasnosti: dukhovno-moralnyi kontekst [Pedagogical elite as the phenomenon of modernity: spiritual and moral context]. Lider. Elita. Suspilstvo. №1. 2017. St. 96-108. [in Ukrainian].
3. Glyanenko K.A. Profesiina pidhotovka pedahohiv v umovakh onovlennia zmistu osvity [Professional training of teachers in the conditions of updating of the education content]. Naukovyi visnyk Lotnoi akademii. Seriya: Pedagogichni nauky. Vyp. 12. 2022. St. 17-22. DOI: 10.33251/2522-1477-2022-12-17-22 [in Ukrainian].
4. Dzevyts'ka, L.S., Tsapko, A.M., & Soltys, N.V. (2023). Zabezpechennia rozvytku soft skills u studentiv vyschykh navchal'nykh zakladiv: innovatsijni stratehii ta roli osvity [Ensuring the development of soft skills in students of higher educational institutions: innovative strategies and the role of education]. Perspektyvy ta innovatsii nauky. Seriya «Pedagogika», Seriya «Psychologhiia, Seriya «Medytsyna», 14 (32), 149-160. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-14\(32\)-149-160](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-14(32)-149-160) [in Ukrainian].
5. Elkin O.B., Rasskazova O.I., Hryenko V.O., Marushchenko O.A. Zmitsnennia osvity cherez sotsialno-emotsiine navchannia: aktualni napriamy doslidzhennia v Ukraini ta sviti [Reinforcing Education through social-emotional learning: key research trends in Ukraine and worldwide]. ScienceRise: Pedagogical Education. 2024. 1 (58). St. 79–86. doi: <http://doi.org/10.15587/2519-4984.2024.299183> [in Ukrainian].
6. Kontseptsiiia rozvytku pedahohichnoi osvity v Ukraini [Concept for the Development of Teacher Education in Ukraine] (2018). URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> [in Ukrainian].
7. Kremen V.H. (2008) Osvitnia diialnist i intelekt: problemy formuvannia natsionalnoi intelihtentsii [Educational activity and intellect: problems of the formation of the national intelligentsia]. Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnymi systemamy. No2. S.3-11 [in Ukrainian].
8. Profesiyni standart «Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity» vid 29.08.2024 r. № 1225 [Professional Standard “Teacher of a General Secondary Education Institution” of 29.08.2024 No. 1225] (2024). URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf [in Ukrainian].
9. Stratehiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2021-2031 [Strategy for the Development of Higher Education in Ukraine for 2021-2031] (2020). Kyiv: Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, 71 s. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf> [in Ukrainian].
10. Chykharina K. (2022) Fenomen «intelektualnoi elity natsii» u konteksti suchasnykh hlobalizatsiinykh protsesiv [The phenomenon of the “intellectual elite of the nation” in the context of modern globalization processes]. Psykholoho-pedahohichni problemy vyshchoi i serednoi osvity v umovakh suchasnykh vyklykiv: teoriia i praktyka. Materialy VI Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, (pp. 464-467). Kharkiv [in Ukrainian].
11. Yakym maie buty suchasnyi vchytel [What a modern teacher should be]. URL: <https://osvitoria.media/experience/yakym-maye-but-y-suchasnyj-vchytel/> [in Ukrainian].